

Lectures ARXIU POLIÈDRICA #1

POLIÈDRICA MAGAZINE

PERSPECTIVA DE GÈNERE I IDENTITATS DIVERSES

2014/2023 - Accions i Projectes

En aquest primer número de *Lectures d'Arxiu* us proposem un recorregut genealògic (2014-2023) entorn a **pràctiques culturals** que situen com a eix de les seves propostes la reflexió pràctica entorn de la **perspectiva de gènere** i les **identitats diverses**. Projectes, tallers, jornades que, des de la **mediació cultural**, la **cultura comunitària** o la **intersecció entre art i educació** porten gairebé una dècada impulsant **maneres de fer i espais de pensament** propositius entorn d'aquestes qüestions. Pràctiques col·laboratives que constitueixen una manera de fer col·lectiva contra l'hegemonia de relats i hàbits que apuntalen el patriarcat.

Androna Cultura
Àrea d'Educació del Museo Reina Sofia
Ass. Cultural
AyeKlawwn
Ateneu Popular de 9 Barris
Biblioteca Juan Marsé
BornLab
Calatea
CCCB
CC Can Felipa
CC Las Cigarreras
Centre del Carme
Centro Centro
Centro Dramático Nacional
Centro Huarte
Coeducació
Col·lectiu HUL
Col·lectiu Punt 6
Consorci de Museus de la Comunitat Valenciana
Cooperativa Tècniques
CS La Villana de Vallekas
EducaThyssen
ElParlante
El Xiringuito
Es Baluard
Escena Poblenou
Espai Jove Boca Nord
Fundación Cepaim
Fundación Daniel y Nina Carasso
Fundación Gabeiras
Fundació Lydia Cacho
Interarts
L'Obrador del MNAC
La Bonne
La Panera
Larre
Las Naves
Les Kellys
Lo Relacional
MediaLab Prado
Museo de Bellas Artes de Bilbao
Museu del Disseny
NUS Cooperativa
Ojalá Projects
Pedagogías Invisibles
Pla Comunitari Poblesec
Plataforma d'Acció Social de la Universitat de Múrcia
Plàudite Teatre
Red PLANEA
Roca Umbert Fàbrica de les Arts
Sindillar
teta&teta
Transductores
Tabakalera
Wikidones
Zemos 98

Construcció d'espais feministes de base

Custodia con partida

“Custodia con partida” va ser el primer muntatge de Teatre-legislatiu al nostre país i es va estrenar a la VI Trobada Internacional de Teatre i Educació (2010), que es va dedicar a aquesta pràctica del Teatre de l'Oprimit i a l'acció política.

2014

Prenem la paraula! Cicle feminista #25NJovePoblesec

Cicle d'activitats per a joves coordinat pel Pla Comunitari del barri del Poble-sec de BCN amb equipaments i agents socioculturals de proximitat al voltant dels rols de gènere i la prevenció de les violències masclistes.

2021

Lavadero Público

“Lavadero Público” és el resultat del taller realitzat pel grup de performance Corpus Delecti amb la participació d'un grup de dones de Caldes de Montbuí, que van intervenir un safareig públic dins el marc del festival d'art urbà Miau, celebrat el 12 de setembre del 2009.

2015

Urbanismo feminista. Por una transformación radical de los espacios de vida

Llibre de Col·lectiu Punt 6, publicat per Virus Editorial, sobre un contramodel enfront de la ciutat neoliberal ofert des de l'urbanisme feminista, una ciutat cuidadora que posi les persones que l'habiten en el centre amb processos impulsats des de baix, i a partir de la complexitat comunitària.

Femení plural

“COL·LECTIU PUNT6” com expliquen a la seva web, són un grup de professionals de diferents àrees interessades a repensar les ciutats, els barris i les arquitectures per construir espais més inclusius des de la diversitat.

2014

Expressió Artística i Gènere. Eines Creatives per a la Coeducació

Curs de la UIB i El Xiringuito Teatre i Comunitat que, utilitzant eines artístiques del teatre i l'estètica de l'oprimit i de les oprimides, treballa a partir d'activitats pràctiques que estimulin el pensament crític i la creativitat.

2019

Patis coeducatius. Guia per a la transformació feminista dels espais educatius

Guia de les cooperatives Col·lectiu Punt 6 i Coeducació dirigida a totes les persones que tinguin interès en donar una mirada feminista al pati de l'escola.

Pràctiques feministes a les arts

I Congrés Internacional d'Arts Escèniques i Diversitat

Fundación Cepaim, en col·laboració amb l'Associació Cultural AyeKlauwn i la Plataforma d'Acció Social de la Universitat de Múrcia promouen i organitzen el I Congrés Internacional d'Arts Escèniques i Diversitat.

2018

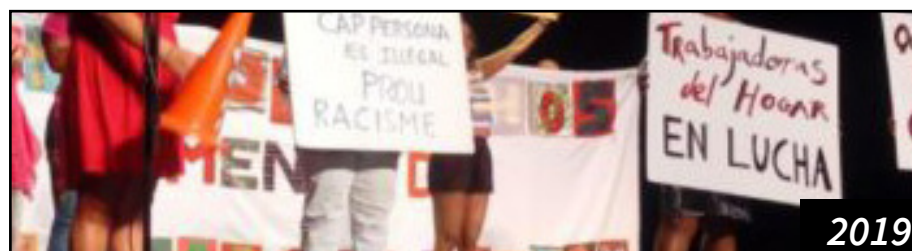
Cap a un teatre feminista: Guia per incorporar la perspectiva de gènere al món del teatre

Guia de NUS Cooperativa per donar eines pràctiques a professionals i institucions interessades a pensar el teatre en clau feminista.

Editadona 2019: Memòries dels cossos i de les cases

Aquest taller és part del procés de recerca i treball compartit que connecta el programa BornLab (El Born CCM) amb la creació escènica del col·lectiu Sindillar/Sindihogar i els nodes de Wikidones (laBonne), els tallers d'editores que publiquen a la Viquipèdia amb perspectiva feminista, així com amb d'altres iniciatives del Casc Antic de Barcelona sobre les memòries migrants i la visibilitat de les dones.

Teatre comunitari i pràctiques artístiques col·laboratives per a un temps nou

Col·loqui ofert pel Centro Dramático Nacional amb el propòsit de repensar els nexes entre l'art, l'activisme i el treball social com a motor de canvi i generador de solucions creatives a problemes concrets, per crear projectes en comú on la vida de les persones se situï en el centre.

Disseny per a la inclusió, el procés com a resultat

Projecte d'aprenentatge i cocreació entre alumnes d'estudis superiors de disseny i col·lectius en situació vulnerable impulsat pel Museu del Disseny de Barcelona i l'associació Ojalá Projects.

2021

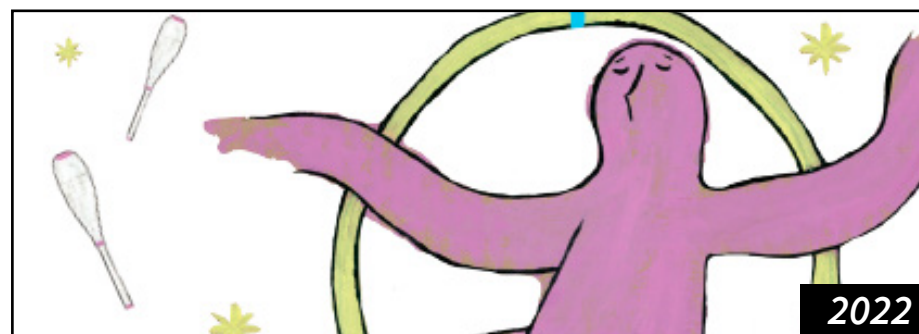
Pedagogia des de la perspectiva de gènere

La nova concepció educativa del museu com a mediador ens planteja el repte de fer dialogar el discurs de la institució amb la identitat i la subjectivitat dels públics.

2016

Circ social i perspectiva de gènere: una mirada compartida per transformar la pràctica

Document fruit del procés de treball realitzat per la taula "Circ i perspectiva de gènere", emmarcada en la mesura Circ Comunitari del Pla d'Impuls del Circ 2019-2022, que va ser gestionada per l'Ateneu Popular 9 Barris de Barcelona.

2022

Abordatges feministes des de les pràctiques artístiques contemporànies

Exposició "Oppressió" d'Elisa M. Matallín

L'artista i mediadora cultural Elisa M. Matallín exhibeix "Oppressió", dins del programa "Altaveu" del Consorci de Museus al Centre del Carme (València). L'exposició mostra el resultat del treball col·laboratiu de l'artista amb diferents col·lectius de dones, un treball que s'activa en la mostra amb tallers oberts al públic.

Ikuspuntuak. Gorputzak I-VIII

Proposta del Museo de Bellas Artes de Bilbao juntament amb la cineasta Tamara García Iglesias per fomentar la interpretació lliure i subjectiva de la col·lecció del museu amb una primera entrega des de la perspectiva de gènere.

2021

2020

Volem fer saber. Del cosit a la paraula. Publicacions d'artista

Publicacions tèxtils col·lectives on l'artista visual Sandra March ha cosit els brodats elaborats durant el projecte organitzat per La Panera de Lleida sobre el fet de cosir per expressar-nos de forma creativa.

2020

Una forma de hablar

Aquest projecte llança una invitació a dones en tota la seva diversitat que, també des dels diferents Espais d'Igualtat de l'Ajuntament de Madrid, vulguin formar part d'aquest grup d'aprenentatge, gaudi i conversa. Des de CentroCentro com a lloc d'acollida i comissariat per Sara Martín.

Memòria feminista

Convocatòries 2021 CMCV. Projectes educatius i socials

Per cinquè any consecutiu, l'edició 2021 de les convocatòries Resistències artístiques, Reset, Cercles i CoSSos del Consorci de Museus de la Comunitat Valenciana (CMCV) suposen una oportunitat per activar la relació de la ciutadania amb la cultura i professionalitzar la mediació cultural.

La Bugada

Projecte de creació col·lectiva realitzat en col·laboració entre el Centre Cívic Can Felipa i el festival de creació contemporània Escena Poblenou, amb la complicitat del Casal de barri Bac de Roda (Barcelona) per posar en relació a creadors i creadores professionals (La Buena Compañía) amb dones del barri entorn de l'espai i el temps de trobada que suposa rentar roba en un safareig públic.

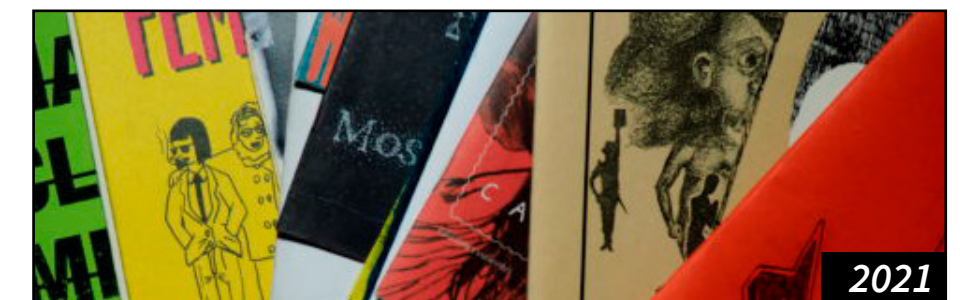
Rastres en femení, el patrimoni i la memòria popular oblidada

Jornada formativa organitzada pel Departament de Cultura (Generalitat de Catalunya) i Roca Umbert Fàbrica de les Arts de Granollers (Barcelona) entorn a la construcció d'una memòria de gènere del patrimoni cultural.

2022

Fanzinoteca Feminista XOXOXO

La biblioteca pública El Carmel-Juan Marsé de Barcelona acull el primer fons de consulta i préstec sobre el fanzine feminista, un espai de difusió i promoció entorn d'aquest format impulsat per ilium collective amb l'Espai Jove Boca Nord.

Projecte Indrets Invisibles

Un projecte d'Es Baluard Museu d'Art Modern i Contemporani de Palma per abordar el tema de l'espai públic a partir d'un grup de dones en risc d'exclusió social en el marc de les convocatòries «Art for Change 2016» (Fundació "La Caixa")

2018

Fer-se lloc

Aquest projecte de recerca i creació del col·lectiu Androna Cultura i el CCCB convida les dones joves del barri del Raval de Barcelona a explorar com habiten l'espai públic i esbrinar quin lloc hi ocupen.

Anada i tornada

Instal·lació del col·lectiu "Fem Memòria", que treballa entorn de les vivències de les dones, en el marc de "L'Obrador", el programa d'acció comunitària del MNAC desenvolupat amb Transductores.

2022

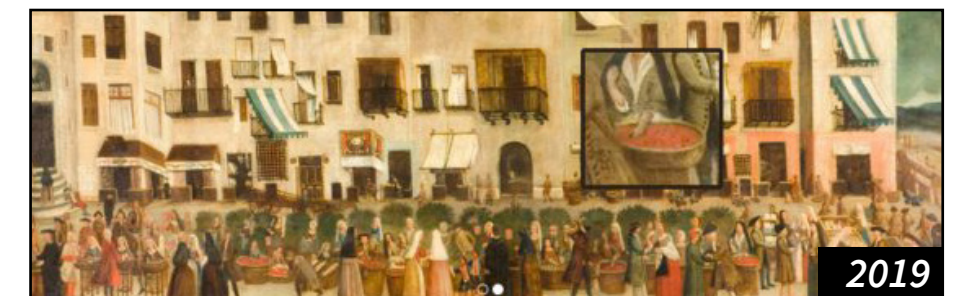
Explicació: L'espai de la memòria

Des d'Educa Thyssen s'han dissenyat visites per a públic adult a l'exposició de context "L'espai de la memòria", protagonitzada per dones de diversos col·lectius, artistes, professionals i educadors de la Xarxa Museística provincial de Lugo i del Museu Thyssen-Bornemisza de Madrid.

Reproduccions de gestos. Arxius i treballs de dones

Visita experimental del programa BornLab (El Born CCM) entorn del Mercat del Born de Barcelona, acompanyada per Pilar Monsell i amb la col·laboració del col·lectiu Sindillar i el Centre de Cultura de Dones La Bonne, a través de la qual es connecten les feines i les lluites de les dones del passat amb el present.

Archiveras del humo

Exposició-arxiu creada per un grup format d'antigues cigarreres i actuals treballadores de Tabakalera, i dissenyada per l'artista Sahatsa Jauregi. Aquest procés col·lectiu s'ha centrat en la construcció d'un arxiu comunitari sobre les històries de Tabacalera i Tabakalera.

2019

Las cigarreras de Alicante. Una historia viva hacia el presente

Proposta del Centre Cultural Las Cigarreras (Alacant Cultura) pensada com espai col·lectiu de recerca veïnal per recuperar i visibilitzar la memòria de la Fàbrica de Tabacs d'Alacant i de les dones que van treballar-hi.

DONA(R) VEU. Converses santanyineres

Projecte a càrrec del col·lectiu metamòrfiques, pensat i creat pel Dia Internacional de la Dona al municipi de Santanyí (Mallorca). La proposta que es presenta té un format oral i d'arxiu visual.

Womanhouse Plazaldea. Taller Totems kalera!

Taller de la realitzadora Ekhiñe Etxebarria a Centro Huarte (Navarra) dirigit a dones de diferents generacions d'Huarte per reivindicar les seves veus.

2021

Interseccionalitat

Veïnes i veïns fent barri

Dos espais des dels quals veïnes i veïns poden fer i/o transformar el seu barri, i que coincideixen en el districte "perifèric" de Vallekas (Madrid): "El barrio de las mujeres de Puente de Vallecas" (INCILAB, Medialab Prado) i "Escuela de las Periferias. Nociones Comunes Vallekas" (CS La Villa de Vallekas).

Relats de dones migrants

Projecte pilot de narració digital dut a terme per Interarts, Sindillar i La Bonne amb treballadores de la llar migrants entorn del concepte de patrimoni, i espectacle de teatre comunitari sobre les experiències vitals d'activistes ecofeministes del Sud Global amb Plàudite Teatre.

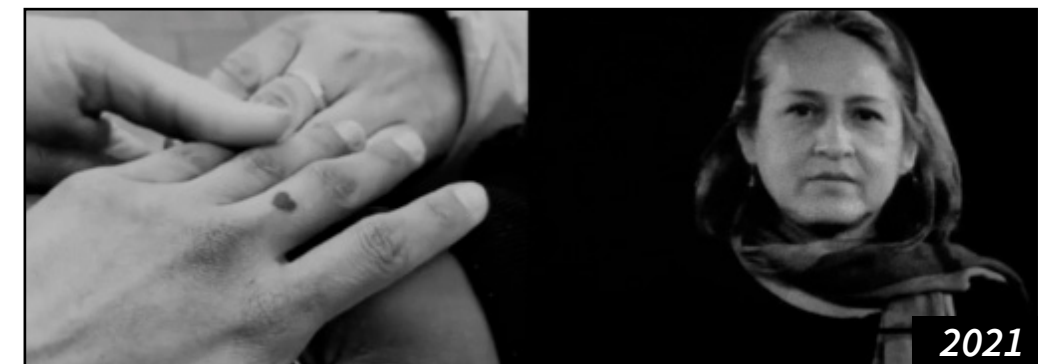
Dones i Cures

Un procés de Teatre Legislatiu amb l'objectiu de promoure, donar formació, donar suport i enfortir la participació i autoorganització política de les dones al sector del treball domèstic i de cures.

2017

Explorando nuevas vías de cumplimiento de las penas impuestas a mujeres a través de la cultura

Jornada del projecte "La voz que nadie escucha", iniciativa de mediació cultural de la Fundación Gabeiras i l'associació teta&teta perquè les dones privades de llibertat puguin substituir les seves condemnes per experiències culturals.

Pedagogy of care

Recerca interdisciplinària d'escala internacional sobre economia de les cures, activisme col·laboratiu i democràcia de codi obert, coordinada per ZEMOS98 i amb el finançament de Guerrilla Foundation. El seu objectiu principal és mapar i visibilitzar pràctiques de cures i gestió dels afectes en contextos activistes i organitzacions amb finalitats socials.

Dones i treball, relacions en moviment

Acció participativa que pren forma de marxa pels carrers del centre de Torroella de Montgrí. Durant el recorregut, amb Lo Relacional com a dinamitzadores, dones de la vila ens mostraran els seus treballs quotidians, els seus somnis, les seves reivindicacions i els seus espais de participació, empoderament i cura.

Organitzar el que és (im)possible

Aquest curtmetratge de Tonina Matamalas i Carme Gomila en col·laboració amb Les Kellys Barcelona i Cooperativa de Tècniques (Espanya, 2017) s'inclou en la programació de L'Alternativa 24 Festival de Cinema Independent de Barcelona.

Una autèntica revolució a La Bonne

“Rebomboris” és una proposta escènica resultant del projecte artístic-comunitari “Xarxa de cures, ahir i avui”. Està vinculat al programa Art i Part i impulsat per Barcelona Districte Cultural, alhora que una creació participativa dels veïns i veïnes.

2017

Coeducació

40'zine: Diario creativo de andar por casa

Publicació del Col·lectiu HUL per a l'estructura "Autoedició y Cómic" de l'IES Menéndez Pelayo, dins de PLANEA, impulsat per la Fundación Daniel y Nina Carasso en col·laboració amb Pedagogías invisibles.

2020

Convocatòria centres educatius "Piel con Piel" 2021 (versió ràdio)

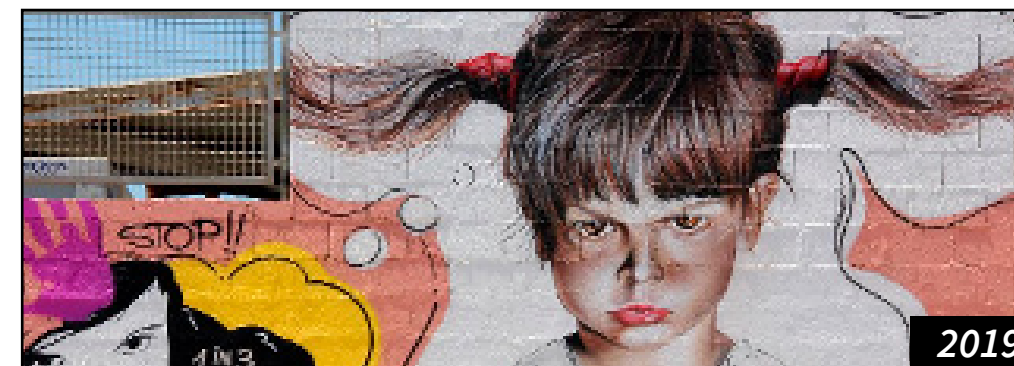
Convocatòria de Cia. Calatea per participar en un projecte pedagògic i crear amb alumnat de 14 a 17 anys de centres educatius de Madrid un podcast de ràdio teatre contra les violències masclistes en col·laboració amb RNE (RTVE).

2021

Expressió Artística i Gènere. Eines Creatives per a la Coeducació

Curs de la UIB i El Xiringuito Teatre i Comunitat que, utilitzant eines artístiques del teatre i l'estètica de l'oprimit i de les oprimides, treballa a partir d'activitats pràctiques que estimulin el pensament crític i la creativitat.

2019

Patis vius, patis coeducatius

Documental basat en la tesi doctoral de Sandra Molines. Es tracta d'una iniciativa de l'Associació per la Coeducació en col·laboració amb el centre d'innovació Las Naves, Florida Universitària i Caixa Popular.

2018

Festival Piel con Piel

Jornada de presentació al Teatre Municipal de Coslada de les creacions escèniques de "Piel con Piel", un projecte de la Fundación Lydia Cacho dirigit per Calatea amb instituts de Madrid i Barcelona per sensibilitzar sobre les violències masclistes.

2022

Expressió de gènere i diversitat

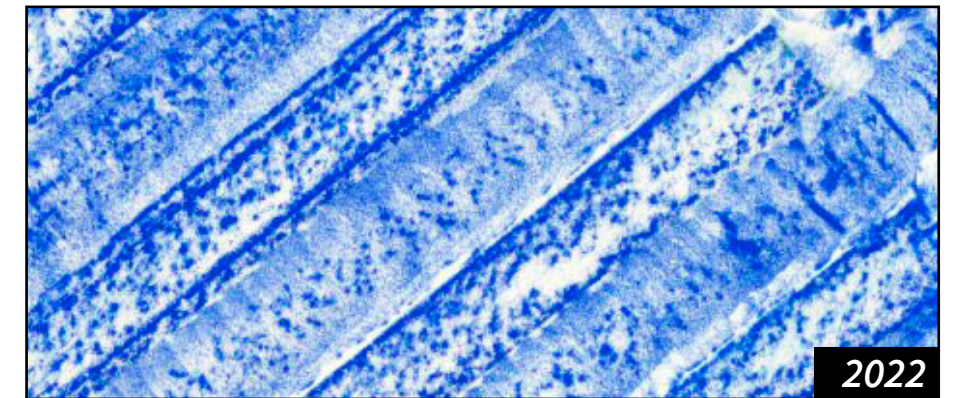
Medul·la gràfica

Tres tallers emmarcats en aquest laboratori de fanzines sobre salut comunitària a càrrec de l'artista Gaia Leandra (col·lectiu resident al centre de producció i recerca artística Hangar de Barcelona) i Jessica Espinoza (projecte MEDIZINE).

2022

Relats des-orientats. Un arxiu sonor sobre mobiliari urbà

Presentació d'aquest projecte del col·lectiu Larre per al Museu del Disseny de Barcelona amb la voluntat d'apropar i donar veu a persones i entitats properes a l'equipament des de la fenomenologia queer.

2022

Triángulo Rosa 2

Trobada sobre activisme LGTBIQ+ als centres escolars, organitzada per l'Àrea d'Educació del Museo Reina Sofía. Es tracta d'un espai de reflexió que activi l'intercanvi d'idees entre projectes de diferent naturalesa, propiciï la posada en comú de metodologies i generi una xarxa de contactes.

2019

L'experiència: Això no ven

Nova edició de Desmuntatòpics "Això no ven", una iniciativa realitzada per elParlante amb el Consell de Nois i Noies de L'Hospitalet de Llobregat (Barcelona) per desmuntar els estereotips de gènere i desarmar el discurs sobre "la presumpció d'heterosexualitat" en la societat actual.

2017

Laboratorio de Amores Diversos

Sèrie de converses i trobades al CCCC de València (CMCV) sobre la diversitat afectiva per subvertir les lògiques de la invisibilitat que mantenen les pràctiques afectives diverses en el terreny d'allò desviat.

2023

La Última Letra es Q. Taller Queer per a Professorat

A partir d'allò après en el taller queer amb alumnes de secundària, el CA2M de Madrid ofereix aquest espai per a professorat on generar des de la pràctica noves maneres d'aprendre. Amb ajuda de les pedagogies queer i algunes estratègies artístiques, es tracta d'imaginar maneres de construir junts/es una aula on convisquin subjectivitats diverses i on la diferència sexual, racial, funcional, religiosa, etc. no sigui llegida com un problema.

Menjar x Estimar | Menjar x Curar

Publicació en el marc del projecte "Volem fer saber" fruit del procés comunitari intergeneracional entre l'Escola Arc d'Adà de Llardecans (Lleida), el Centre d'Art La Panera i l'artista visual Sandra March realitzat durant el curs 2020-2021.

POLIÈDRICA MAGAZINE

Amb cada suplement de **Lectures d'Arxiu** proposem una mirada genealògica a un tema, problemàtica o línia de treball, partint d'accions i projectes que formen part de l'**Arxiu de Polièdrica**. Aquesta mirada panoràmica **posa en valor la tasca d'agents, institucions i administracions** que, al llarg de l'última dècada, han posat les bases d'imaginariis, maneres de fer i sabers que conformen el nostre context de treball actual. Un antídoto contra la desmemòria i una aposta per reconèixer el coneixement, l'originalitat i la innovació com a un assoliment col·lectiu.

Subscriu-te GRATUÏTAMENT a Polièdrica Magazine

Textos

Cristian Añó Frohlich

Helena Migueiz Estrach

Disseny i maquetació

Marina de las Fuentes Calle

ISSN: 2696-4872

www.poliedrica.cat

Segueix-nos a les xarxes:

Polièdrica és un projecte impulsat per Sinapsis, amb el suport de:

Ajuntament de Barcelona

Generalitat de Catalunya